metropool
regioamsterdam

Retouradres: Strawinskylaan 1779, 1077 XX Amsterdam

Aan raads- en Statenleden
in de Metropoolregio Amsterdam

Datum 24 september 2020
Kenmerk
Behandeld door , Verkeer & Openbare Ruimte/ gemeente Amsterdam,

Onderwerp Afspraken met werkgevers: spreiden van werktijden en vervoermiddelen tijdens en na corona

Geachte leden van gemeenteraden en Staten,

Bij deze wil ik u informeren over het maken van afspraken met het bedrijfsleven. Om reizigers over de dag (en met name in en rondom de spits) te spreiden, zijn in onze regio afspraken gemaakt met onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven, de vervoerders, de regionale overheden en Rijksoverheid. Dit houdt in dat start- en eindtijden van zowel onderwijsinstellingen als bedrijven en overheidsinstellingen meer gespreid plaatsvinden over de dag, dat reizen meer over de week worden verspreid (door o.a. meer thuis te werken) en dat de reizen meer gespreid worden over verschillende modaliteiten (lopen, fiets, OV, auto).

Covid 19 stelt ons voor uitdagingen en opgaven. Ook met betrekking tot het zorgen voor veilig en verantwoord reizen, naar school, ons werk of met een ander reisdoel.
Deze uitdagingen en opgaven komen bovenop reeds bestaande opgaven. Bestaande opgaven zijn bijvoorbeeld geplande en noodzakelijke uitvoering van een groot aantal (onderhouds)werkzaamheden aan onze infrastructuur (spoor en weg) in de MRA de komende jaren. Maar ook het feit dat de spoorinfra in onze regio (met name in de spits) op een aantal belangrijke delen tegen de grenzen van de aanwezige capaciteit aanloopt, zeker in relatie tot de woningbouwopgave. En tenslotte ligt er ook een opgave voor mobiliteit in relatie tot het klimaat en de luchtkwaliteit

Voor de komst van Covid-19 had onze regio dagelijks gemiddeld 1,7 miljoen woon-werkbewegingen, 0,7 miljoen onderwijsbewegingen en 0,2 miljoen zakelijke/beroepsmatige bewegingen. Na een absoluut dieptepunt in het voorjaar toen de intelligente lockdown van kracht

Strawinskylaan 1779 (WTC, I-toren)
1077 XX Amsterdam

info@metropoolregioamsterdam.nl
www.metropoolregioamsterdam.nl

was, is met de versoepeling van maatregelen weer sprake van een stijging van deze vervoerstromen. Daarbij vallen een aantal zaken op.
Op basis van meting in week 37, blijkt dat de het aantal fietskilometers in onze regio met circa 65% is toegenomen ten opzichte van de periode voor Covid-19 en het aantal fietsritten is met 20% toegenomen. Het gebruik van de auto zit op dit moment weer op circa 95% van normaal. Het OV blijft met 50% gebruikers ver achter ten opzichte van de periode voor Covid-19.
Op dit moment is er een verdere groei van de vervoerstromen waarneembaar.

Reizigers moet veilig en verantwoord kunnen reizen, binnen de daarvoor geldende randvoorwaarden zoals het dragen van een mondkapje in het OV. Dit vergt aandacht voor drukke punten waar veel vervoerstromen samenkomen. Op bijvoorbeeld stations en haltes, maar ook in de vervoersmodaliteiten zelf zoals ponten en op drukke treintrajecten. In de MRA waren er (trein)trajecten die in normale tijden tijdens de spits een bezetting van meer dan 160% kenden. Voor al deze trajecten geldt met de huidige maatregelen, dat er maximaal een bezetting van 100% mag zijn (uitgaande van aangewezen zit- en staanplaatsen). Het zijn dan ook vooral deze plekken waar bij een verdere toename van vervoersstromen capaciteitsknelpunten kunnen ontstaan.

Afspraken met het bedrijfsleven
In de persconferentie van 18 augustus jl. heeft premier Mark Rutte het dringende advies gegeven om tot nader orde te blijven thuiswerken. Hierdoor zal waarschijnlijk op korte termijn geen grote extra piekbelasting ontstaan vanuit woon-werkbewegingen in de vervoerstromen in de MRA.
Net als met de onderwijsinstellingen zijn er ook met werkgevers, vervoerders, regionale overheden en de Rijksoverheid in onze regio nadere afspraken gemaakt over het spreiden over de dag, over de week en over de verschillende modaliteiten.
Vandaag, 24 september, heeft een brede groep van werkgevers en werkgevers-vertegenwoordigers uit verschillende sectoren uit de gehele MRA (waaronder Schiphol, Tata, Loyens & Loeff advocaten, ABN AMRO, als ook werkgevers provincie Noord Holland, gemeente Amsterdam en de Vervoerregio Amsterdam) een intentieverklaring getekend om structureel meer thuis te werken, te werken met andere start- en eindtijden, en te zorgen voor meer spreiding over de verschillende modaliteiten.
Met name bij grote werkgevers in onze regio is al sprake van veel eigen initiatief om te komen tot andere werktijden en meer thuiswerken.

Vervolg afspraken werkgevers
De groep werkgevers die nu getekend heeft, is een eerste groep. Het is de bedoeling om in de komende periode deze groep fors uit te breiden met andere werkgevers in onze regio. Vooral met werkgevers uit het MKB. De meeste werknemers in onze regio zijn immers werkzaam voor het MKB.

Om van intentie naar daadwerkelijke verwezenlijking van de afspraken te komen, wordt in de komende tijd veel aandacht gegeven worden aan aspecten als de inrichting van een thuiswerkplek en de bijhorende faciliteiten, maar ook naar het ontwikkelen van nieuwe patronen van een gemiddelde werkweek en de verhouding tussen thuiswerken en het op kantoor aanwezig zijn. Dit doen we samen met werkgeversorganisaties zoals VNO/NCW en ORAM, en lokale werkgeversverenigingen. Ook zij zijn mede-ondertekenaars van de intentieverklaring. Dit proces zal in onze regio ondersteund worden door het werkgeversinitiatief Breikers, wat al voor Covid-19 actief was op dit vlak in onze regio. Ook de Rijksoverheid ondersteunt om deze beweging goed en versneld te laten verlopen. In bijvoorbeeld het uitdragen van een gezamenlijke boodschap of in het ter beschikking stellen van middelen en relevante data. Sinds half september is de bijvoorbeeld de landelijke website www.zowerkthet.nl actief, waar werkgevers informatie kunnen vinden over de mogelijkheden en wat erbij komt kijken als je als organisatie structureel meer werk wil maken van thuiswerken, en gespreid reizen.
De inzet van alle onderliggende acties wordt gecoördineerd vanuit het samenwerkingsprogramma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, het Rijk/regio bereikbaarheidsprogramma van de MRA. Hiermee maken we het een regionale aanpak met hulp van het Rijk, en met lokaal maatwerk waar nodig.

Afspraken met onderwijs en vervoerders
Voor de zomer zijn met de verschillende onderwijsinstellingen overleggen geweest die hebben geresulteerd in mobiliteitsafspraken. Op 27 augustus is met het MBO/HBO/WO in Amsterdam en de (regionale) vervoerders een overeenkomst getekend over het spreiden over de dag van studenten. Dit komt neer op aangepaste start- en eindtijden van het onderwijs. Met alleen al 160.000 studenten in Amsterdam, die voor een groot deel uit de regio of daarbuiten (met het OV) komen, is dit een zeer effectieve maatregel om knelpunten te voorkomen.
Het landelijk kader, bestaande uit een zogenaamd 'dakpanmodel' met gespreide instroom van studenten per kwartier, blijkt niet voor alle instellingen van het hoger onderwijs een goede oplossing. Collegeblokken zijn te groot zijn om in kwartiermaten te vertalen. In die blokken zitten teveel studenten, zeker als universiteiten en hoge scholen dezelfde lestijden hebben. Hierdoor bleek spreiding overeenkomstig het dakpanmodel voor de vervoerders onvoldoende .
Daarnaast willen onderwijsinstellingen studenten een zo goed mogelijk aaneengesloten lesprogramma aanbieden. Zo hoeven de studenten niet overbodig te reizen of op de campus verblijven. Ook hebben de instellingen aangegeven dat er ruimte moet blijven voor jonge mensen om sociale contacten te ontwikkelen.
De gemaakte afspraken, en dan met name de afspraak dat een gedeelte van de studenten om 09.00 uur begint in plaats van 09.30 uur (en voor de UvA een klein deel om 08.30 uur) gelden in ieder geval tot het einde van dit jaar. Hiermee kunnen knelpunten in en om het OV hopelijk op korte termijn voorkomen worden. En kunnen vanuit hier mogelijk ook oplossingen volgen voor de langere termijn.

Strawinskylaan 1779 (WTC, I-toren)
1077 XX Amsterdam
info@metropoolregioamsterdam.nl
www.metropoolregioamsterdam.nl

Daarnaast is met het lager en middelbaar onderwijs afgesproken extra mogelijkheden te creëren voor leerlingen en leraren om nog meer met de fiets te komen. In dit segment zijn reisafstanden relatief kort, en geschikt om met de fiets af te leggen. In Amsterdam heeft Swapfiets daarom fietsen aangeboden aan leerlingen die zelf geen fiets hadden. Daarnaast houden vervoerders bepaalde lijnen extra in de gaten als het gaat om leerlingenvervoer.
Met de vervoerders en Rijkswaterstaat is een monitorsysteem opgezet om zo goed mogelijk in beeld te krijgen waar knelpunten kunnen optreden, zodat tijdig maatregelen genomen kunnen worden. Op dit moment is het systeem ingericht om de reeds bekende knelpunten te monitoren. Maar voor de langere termijn wordt ook gewerkt aan een systeem om nieuwe knelpunten, door bijvoorbeeld veranderend reisgedrag, goed in beeld te krijgen.

Tot slot
Om veilig en gezond te blijven heeft de Covid-19 pandemie ons gedwongen om vervoerstromen anders te organiseren. Daar waren we al mee bezig in het kader van de bereikbaarheidsopgaven, denk aan het thema spitsmijden. Dit alles is nu in een stroomversnelling gekomen. Ook als we Covid-19 straks onder controle hebben helpen deze maatregelen ons bij die mobiliteitsopgaven van de toekomst.

Ik hoop u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het MRA-platform Mobiliteit,

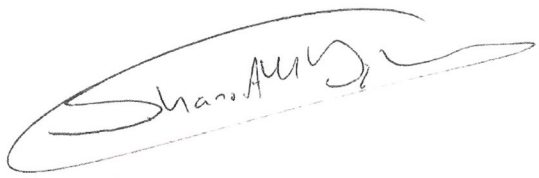

Sharon A. M. Dijksma

Strawinskylaan 1779 (WTC, I-toren)
1077 XX Amsterdam

info@metropoolregioamsterdam.nl
www.metropoolregioamsterdam.nl